

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/31/2023
Identifikačné číslo spisu: 6117224911
Dátum vydania rozhodnutia: 21.08.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6117224911.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne AVEC BUILDING, s.r.o., so sídlom Terasy 3471/6, 010 15 Žilina, IČO: 47 236 141, zastúpenej LEGAL CARTEL s.r.o., so sídlom Na Hrebienuku 5433/40, 811 02 Bratislava, IČO: 36 677 175, proti žalovanej SAT spol. s r.o., so sídlom M. R. Štefánika 16, 036 01 Martin, IČO: 30 228 077, zastúpenej Beňo & Partners advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Námestie svätého Egídia 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o zaplatenie 827 933,20 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/58/2022-752 z 25. januára 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) výrokom I. rozsudku č. k. 17Cb/120/2017-643 z 12. novembra 2021 žalobu zamietol a výrokom II. priznal žalovanej proti žalobkyni právo na 100%-nú náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2. O odvolaní žalobkyne (ďalej aj „odvolateľky“) proti tomuto rozsudku rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 13Cob/58/2022-752 z 25. januára 2023 tak, že výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a výrokom II. žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3. Odvolací súd vec preskúmal v medziach ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), postupom bez nariadenia (odvolacieho) pojednávania, keďže nezistil dôvod na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania. K odvolateľkou namietanej nepochopiteľnosti a nezrozumiteľnosti odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je síce stručné, napriek tomu

však spĺňa kritériá § 220 ods. 2 CSP, pretože z neho vyplýva, čoho sa žalobkyňa domáhala a z akých dôvodov, aké bolo stanovisko (vyjadrenie) žalovanej k žalobe, aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, aký skutkový stav bol súdom ustálený, aké právne normy na vec aplikoval a ako ich vyložil a aké konkrétne subjektívne práva a povinnosti vyvodil pre strany prejednávaneho sporu. Skutočnosť, že odvolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nezákonnosti a nezrozumiteľnosti súdneho rozhodnutia. Za nedôvodnú považoval odvolací súd tiež námietku odvolateľky, že súd prvej inštancie jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru odvolacieho súdu z priebehu konania pred súdom prvej inštancie nevyplýva taký procesný postup súdu prvej inštancie (predchádzajúci rozhodnutiu vo veci samej), ktorým by sa žalobkyňa ako sporovej strane znemožnila realizácia jej procesných oprávnení a rovnako tak nebola zmarená ani možnosť žalobkyne sa na konaní aktívne zúčastňovať. Pokiaľ odvolateľka súdu prvej inštancie vytýkala nesprávne skutkové zistenia a nesprávne zhodnotenie vykonaných dôkazov, odvolací súd nezistil opodstatnenosť ani tejto námietky. Poukázal na to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, a to pri zachovaní procesnej aktivity sporových strán a pri dodržaní dôkaznej povinnosti, ako aj povinnosti tvrdenia. Súd prvej inštancie vyhodnocoval dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach a priebeh dokazovania pred súdom prvej inštancie nepredstavoval zásah do práva žalobkyne na spravodlivý proces. Ani odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci nepovažoval odvolací súd za relevantný, pretože súd prvej inštancie na zistený skutkový stav veci aplikoval správnu právnu úpravu, ktorú aj správnym spôsobom interpretoval. Zdôraznil tiež, že vo vecno-právnej rovine (za aplikácie § 383 CSP) bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, keďže neboli dané dôvody na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania, pričom žalobkyňa takýto návrh v odvolaní ani neuplatnila.

4. Odvolací súd upriamil pozornosť na to, že predmetom konania bol žalobkyňou uplatnený nárok na zaplatenie sumy 827 933,20 eura s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré malo žalovanej vzniknúť tým, že žalobkyňa na svoje náklady zrekonštruovala nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX k. ú. P., a to budovu súpisné číslo 1019, postavenú na parcele č. XXX/X C-KN a parcele č. XXX/X C-KN (ďalej aj „predmetné nehnuteľnosti“ alebo „sporné nehnuteľnosti“ alebo „nehnuteľnosti“), ktoré nehnuteľnosti žalobkyňa kúpila na dražbe v rámci speňažovania konkurznej podstaty v dobrej viere, že je ich vlastníkom. Odvolací súd si osvojil súdom prvej inštancie preukázané skutkové zistenia (ktoré medzi stranami ani neboli sporné), podľa ktorých žalobkyňa nadobudla sporné nehnuteľnosti od spoločnosti NOVALIS, s. r. o. v dobrovoľnej dražbe konanej dňa 10. decembra 2012, ktorej navrhovateľom bol JUDr. Marián Ďurana, správca konkurznej podstaty úpadcu MISTA, s.r.o. „v konkurze“. Vlastníkom predmetu dražby podľa osvedčenia o priebehu dobrovoľnej dražby mala byť spoločnosť NOVALIS, s. r. o. a vydražiteľom žalobkyňa (AVEC BUILDING, s.r.o.), pričom následne došlo k zapísaniu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam Okresným úradom Martin, odborom katastrálnym v prospech žalobkyne, ktorá podľa kolaudačných rozhodnutí vydaných Mestom Martin (ev. č. 141/2013 a č. 46/2014) uskutočnila na nehnuteľnostiach stavebné úpravy. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o základe uplatneného nároku založil na závere, že nárok žalobkyne nie je daný, pretože žalobkyňa nebola dobromyseľná pri nadobúdaní predmetných nehnuteľností v rámci dražby. Napriek tomu, že žalobkyňa bolo známe, že tretia osoba (s najväčšou pravdepodobnosťou práve spoločnosť SAT spol. s r.o.) je vlastníkom predmetných nehnuteľností, pristúpila k stavebným úpravám aj proti výslovej vôli vlastníka, a preto nemohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia.

5. Odvolací súd ďalej uviedol, že žalobkyňa v odvolaní namietala nezákonnosť a nesprávnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý sa nezaoberal právnou úpravou obsiahnutou v § 135b ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“). Podľa jej názoru je irelevantné, či bola pri spracovaní cudzej veci dobromyseľná, pretože aj v prípade nedobromyseľnosti má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Zdôraznila, že nesúhlasila so závermi súdov v konaní o určenie vlastníckeho práva/vydanie veci, podľa ktorých mala byť nedobromyseľná pri nadobúdaní nehnuteľností v konkurznej dražbe. Za nedobromyseľnú bola súdmi považovaná nie preto, že by vedela alebo musela vedieť, že SAT spol. s r.o. je vlastníkom [t. j. podľa §

93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKR“)], ale preto, že mohla mať pochybnosti, či správca konkurznej podstaty mohol speňažovať majetok spoločnosti NOVALIS s. r. o. (rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14Cob/48/2020 z 28. januára 2021), čo je rozdiel oproti predpokladu uvedenému v § 135b ods. 2 OZ, ktorý sa aplikuje na prípady, keď spracovateľ veci nepochybne pozitívne vie, že spracúva cudziu vec, a nie na prípady, keď: 1/ je oprávneným stavebníkom v zmysle právoplatného stavebného povolenia, 2/ je zapísaným vlastníkom na LV a 3/ je účastníkom súdneho konania o určenie vlastníckeho práva, pričom existencia súdneho konania ešte automaticky neznamená, že držiteľ a užívateľ veci je nedobromyseľný. Naopak, zákon výslovne takéhoto držiteľa považuje za oprávneného v zmysle § 130 ods. 1 OZ, pričom pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

6. Pre záver o (ne)opodstatnenosti nároku žalobkyne (smerujúceho k úhrade zhodnotenia nehnuteľného majetku žalovanej) bolo podľa názoru odvolacieho súdu dôležité ustáliť (tak ako to správne urobil súd prvej inštancie), či žalobkyňa v čase stavebných úprav na nehnuteľnostiach bola ich vlastníkom, resp. či sa mohla domnievať, že je ich oprávneným držiteľom (§ 130 OZ), a to s ohľadom na právnu úpravu, ktorá s takýmto posúdením spája odlišné právne dôsledky. Vo všeobecnosti platí, že držba je faktický stav, pri ktorom má držiteľ vec vo svojej moci, užíva ju a požíva plody a úžitky z nej, disponuje ňou, prípadne vykonáva činnosť, ktorá pripúšťa trvalý alebo opätovný výkon. Oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí; pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 OZ). Neoprávneným držiteľom je držiteľ, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti nie je (nemôže byť) dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí.

7. V prejednávanej spore bolo nepochybné, že žalobkyňa zrekonštruovala nehnuteľnosti, ktoré nadobudla v rámci speňažovania konkurznej podstaty na dražbe dňa 10. decembra 2012. Otázka (ne)dobromyseľného nadobudnutia predmetných nehnuteľností žalobkyňou bola už riešená v právoplatne skončenej veci vedenej pred Okresným súdom Martin pod sp. zn. 21C/19/2008 o vydanie nehnuteľností a v právoplatne skončenej veci vedenej pred Okresným súdom Martin pod sp. zn. 17Cb/131/2014 o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, a to so záverom, že žalobkyňa pri nadobúdaní nehnuteľností na dražbe nebola dobromyseľná a z dôvodu nedobromyseľnosti nenadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. V súvislosti s nenadobudnutím vlastníctva žalobkyňou odvolací súd poukázal na odsek 43 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14Cob/48/2020 z 28. januára 2021, z ktorého vyplýva, že v zmysle úpravy ustanovenia § 93 ods. 3 ZKR síce kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu môže nadobudnúť vlastnícke právo aj vtedy, keď úpadca nebol vlastníkom tejto veci, avšak s výnimkou prípadu, kedy vedel alebo musel vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, ktorou osobou je v prejednávanej spore spoločnosť NOVALIS s. r. o., nie je vlastníkom veci. Ak AVEC BUILDING, s.r.o. napriek skutočnostiam vyplývajúcim z poznámok, ktoré sú súčasťou oznámenia o dražbe a ktoré v danom čase boli zapísané na predmetnom liste vlastníctva, a napriek výslovnému zákazu nakladať s nehnuteľnosťami, ktorý bol uložený spoločnosti NOVALIS, s. r. o. ako osobe, ktorej majetok zabezpečoval záväzky úpadcu, sa na predmetnej dražbe zúčastnila, tak na jej strane - aj s prihliadnutím na jej osobitné postavenie podnikateľa v oblasti týkajúcej sa nehnuteľností - nie je možné konštatovať dobromyseľnosť. V odseku 47 odôvodnenia tohto rozsudku krajský súd k otázke aplikácie § 93 ods. 3 ZKR poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) sp. zn. 6Cdo/60/2017 v (dovolacom) konaní o vydanie predmetných nehnuteľností, podľa ktorých súd prvej inštancie nepochybne aplikoval na vec vyššie zmienené ustanovenie § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a u intervenientky (ale aj u žalovanej) posudzoval jej dobrú vieru pri nadobudnutí sporných nehnuteľností v konkurznej dražbe a dospel k záveru, že intervenientka (v tomto konaní žalobkyňa) vzhľadom na okolnosti danej veci nebola pri nadobúdaní nehnuteľností dobromyseľná, a teda vlastnícke právo k nim nenadobudla. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) na základe ústavnej sťažnosti žalovaného a intervenientky na jeho strane (v tomto konaní žalobkyne) uznesením č. k. IV. ÚS 409/2020-66 z 25. augusta 2020 ústavnú sťažnosť odmietol, pričom vo vzťahu k ust. § 93 ods. 3 ZKR uviedol, že toto ustanovenie v zmenenej podobe nadobudlo účinnosť od 1. januára 2012, čím sa z dovtedy platného prelomenia zásady nemo plus iuris vylúčil prípad nedobromyseľného nadobúdateľa, t. j. prípad, ak osoba pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu vedela alebo musela vedieť, že úpadca nie je vlastníkom veci. ÚS SR tiež poznamenal, že len samotná skutočnosť, že k prevodu

vlastníckeho práva, či už k hnutelnej alebo nehnuteľnej veci, dochádza v rámci konkurzného konania pod dozorom správcu a konkurzného súdu s poukazom na v súčasnosti platnú právnu úpravu (§ 93 ods. 3 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii) automaticky neznamená (ako sa mylne domnievajú sťažovateľky), že nie je možné vlastníckou žalobou uplatniť určenie vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom proti osobe, ktorá pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu vedela alebo musela vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, nie je vlastníkom veci. Napokon ÚS SR uzavrel, že vzhľadom na to, že v danom prípade bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obchodná spoločnosť NOVALIS s. r. o, ktorá v prípade dobrovoľnej dražby figurovala ako vlastník sporných nehnuteľností, ktorými boli zabezpečené záväzky úpadcu vo vzťahu k veriteľovi ČSOB, a. s., nebola skutočným vlastníkom týchto sporných nehnuteľností, bolo úlohou okresného súdu s poukazom na § 93 ods. 3 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii skúmať, či sťažovateľka v 2. rade v pozícii nadobúdateľa bola v prípade prevodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam dobromyseľná, s čím sa súdy ako s právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie vo veci, v danom prípade ústavne akceptovateľným spôsobom a v ústavne akceptovateľnom rozsahu zaoberali.

8. K námietke nesprávneho právneho posúdenia dobrej viery žalobkyne, ktorá bola subjektívne presvedčená, že sa na konkurznej dražbe stala vlastníkom nehnuteľností, ktoré vydražila, aby ich zrekonštruovala, odvolací súd uviedol, že vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť držby zaniká, a teda zmena držby z oprávnenej na neoprávnenú nastáva momentom, kedy sa držiteľ od kohokoľvek oboznámil, či akýmkoľvek spôsobom dozvedel o skutočnosti, ktorá v ňom objektívne musela vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec alebo právo patrí, prípadne pochybnosť, že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva. Tak je tomu aj v prípade, kedy sa oprávnený držiteľ veci dozvie od osoby, ktorá si sama uplatňuje nárok na vec, že nie je vlastníkom veci z dôvodu, že úkonom, ktorým malo byť založené vlastníctvo držiteľa, došlo k určitému porušeniu relevantného ustanovenia zákona. V takomto prípade stráca držiteľ dobrú vieru bez ohľadu na to, že subjektívne zostal naďalej presvedčený o svojom vlastníctve, resp. o oprávnenom výkone práva. Uvedené vyplýva z § 130 ods. 1 vety prvej OZ, pričom pre vyriešenie otázky, dokedy mohla byť držba žalobkyne oprávnená, bolo podstatným to, kedy nastal okamih, ktorý u žalobkyne vyvolal, resp. mohol vyvolať - pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu rozumne požadovať od každého subjektu - pochybnosť o tom, že jej predmetné nehnuteľnosti patria.

9. Ak žalovaná listom z 10. apríla 2013 (označeným ako Nemožnosť nadobudnutia veci od nevlastníka na dobrovoľnej dražbe a porušovanie Stavebného zákona), adresovaným žalobkyňi, poukázala na vydané rozhodnutie vo veci sp. zn. 18Cb/277/2007, ktorým bolo rozhodnuté o neplatnosti všetkých kúpnych zmlúv evidovaných na LV č. XXXX od roku 1995, a podľa ktorého nehnuteľnosti na LV č. XXXX v čase rozhodovania neboli vo vlastníctve spoločnosti NOVALIS s. r. o., a preto nemohlo vlastnícke právo prejsť na žalobkyňu a súčasne vyzvala žalobkyňu, aby okamžite prestala so stavebnými úpravami na budove, ktorej nie je vlastníkom, tak potom žalobkyňa nemohla byť od doručenia tohto listu v dobrej viere, keďže jej vlastníkom veci vážnym prejavom vôle oznámil, že vec jej nepatrí, ale patrí jemu. K tomu, že žalobkyňa nemohla byť v dobrej viere, pristupuje aj tá skutočnosť (vyplývajúca z prvého odseku rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 21C/19/2008 v konaní o žalobe SAT spol. s r.o. o vydanie veci), že súd uznesením z 8. júla 2013 pripustil, aby do konania na strane žalovanej pristúpila spoločnosť AVEC BUILDING, s.r.o. Z týchto zistení v takomto prípade potom nemožno argumentovať presvedčením žalobkyne, že pri rekonštrukcii nehnuteľností bola ich oprávneným držiteľom. Takéto presvedčenie žalobkyne bolo už len jej subjektívnou záležitosťou, pretože informovanie žalovanej, ako aj vyvolané súdne konania, týkajúce sa nehnuteľností, samy o sebe boli spôsobilé vyvolať pochybnosti žalobkyne o tom, že jej vec nepatrí, čo spôsobilo zánik jej dobrej viery. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal aj na závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/176/2020 a v rámci eurokonformného výkladu primerane aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej aj „NS ČR“) sp. zn. 22 Cdo 2184/2012, sp. zn. 28 Cdo 5463/2014, sp. zn. 22 Cdo 1806/2006, sp. zn. 22 Cdo 1507/2014 a sp. zn. 22 Cdo 1568/2004. Z okolností zistených vykonaným dokazovaním, za ktorých sa žalobkyňa chopila držby predmetných nehnuteľností a pristúpila k ich rekonštrukcii napriek výzvam žalovanej, aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že žalobkyňa mala postavenie neoprávneného držiteľa (§ 131 OZ), a preto jej nepatrí nárok na náhradu nákladov na vec vynaložených v rozsahu zodpovedajúcim

zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia (§ 130 ods. 3 OZ).

10. K tvrdeniu žalobkyne, že je irelevantné, či bola alebo nebola dobromyseľná pri spracovaní cudzej veci, pretože nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia má aj v prípade, ak bola nedobromyseľná, odvolací súd poukázal na to, že ustanovenie § 135b OZ rieši prípady, keď sa z cudzej veci spracovaním vyhotoví nová vec, pričom spracovanie sa môže týkať aj nehnuteľnosti, keďže § 135b OZ to nevylučuje. O spracovanie cudzej nehnuteľnej veci však ide len v prípade, keď sa rekonštrukciou stavby vykonajú také zmeny jej základných stavebných prvkov, že nepochybne ide o vytvorenie novej nehnuteľnej veci (stavby). Inak povedané spracovanie nehnuteľnosti (stavby) je možné len, ak pôvodná stavba zanikla. V danom prípade žalobkyňa netvrdila zánik pôvodnej stavby a vznik novej stavby. Nadstavba, prístavba a stavebné úpravy prevádzkovej budovy, ktoré žalobkyňa realizovala, neboli samostatnou vecou a nestali sa ňou ani v dôsledku stavebných úprav a opráv vykonaných žalobkyňou (§ 120 OZ), z dôvodu ktorého neprichádzala do úvahy aplikácia § 135b ods. 2 OZ tak, ako to požadovala žalobkyňa.

11. V súvislosti s posúdením nároku žalobkyne ako neoprávneného držiteľa odvolací súd poukázal na to, že nároky neoprávneného držiteľa rieši výlučne § 131 OZ, z ktorého vyplýva, že neoprávnený držiteľ je povinný vždy vydať vec vlastníkovi spolu s jej plodmi a úžitkami a nahradiť škodu, ktorá neoprávnenou držbou vznikla, pričom si môže odpočítať náklady potrebné pre údržbu a prevádzku veci. Neoprávnený držiteľ si môže od veci oddeliť to, čím ju na svoje náklady zhodnotil, pokiaľ je to možné bez zhoršenia podstaty veci. Citované ustanovenie neoprávnenému držiteľovi explicitne nepriznáva právo na peňažnú kompenzáciu toho, o čo sa vlastník obohatil na základe jej zhodnotenia dosiahnutého nákladom neoprávneného držiteľa za dobu neoprávnenej držby. Z tohto záveru vychádzal aj súd prvej inštancie a pokiaľ uzavrel, že k bezdôvodnému obohateniu nemohlo dôjsť, tak jeho záver bol vecne správny a odvolací súd sa s ním stotožnil. Pre úplnosť odvolací súd dodal, že pokiaľ pri svojom rozhodovaní použil a vykladal ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, a to § 135b ods. 2, § 130 a § 131 OZ, ktoré súdom prvej inštancie neboli v odôvodnení rozsudku výslovne použité, a to bez postupu podľa § 382 CSP, tak tomu bolo z dôvodu, že aplikácie týchto ustanovení sa domáhala žalobkyňa už v podanej žalobe a v priebehu konania na súde prvej a druhej inštancie, pričom druhá strana sporu mala procesnú možnosť sa k tomu vyjadriť, k čomu aj došlo pred súdom prvej inštancie, ako aj vo vyjadrení žalovanej k odvolaniu.

12. S poukazom na vyššie uvedené nepovažoval odvolací súd námietky žalobkyne za relevantné a rozhodol podľa § 387 ods. 1 CSP tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ako úspešnej strane sporu priznal proti neúspešnej žalobkyňi plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o ich výške rozhodne samostatným uznesením súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 262 ods. 2 CSP).

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) zrušil rozsudky súdov oboch inštancií a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

14. V bode B.1 dovolania (Oprávnenosť držby) dovolateľka uviedla, že vyriešenie právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu spočíva v dvoch aspektoch, ktoré oba boli zo strany odvolacieho súdu posúdené nesprávne. Jedná sa o posúdenie, či žalobkyňa bola dobromyseľná pri nadobúdaní sporných nehnuteľností a v prípade, ak bola neoprávnenou držiteľkou, tak či jej patrí právo na vrátenie bezdôvodného obohatenia.

15. Dovolateľka poukázala na to, že dňa 10. decembra 2012 vydražila sporné nehnuteľnosti a stala sa ich výlučnou vlastníčkou, na základe čoho bola ako vlastníčka zapísaná príslušným katastrálnym odborom, pričom vlastníčkou nehnuteľností bola do 11. novembra 2014, kedy nehnuteľnosti previedla na nového vlastníka. Dňa 3. júla 2013 žalobkyňa vstúpila do konania o určenie vlastníckeho práva k

nehnutelnosti (vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 21C/19/2008) na strane žalovaného, pričom Okresný súd Martin v tomto konaní rozhodol dňa 8. decembra 2015 tak, že vlastníkom nehnuteľností je žalovaná SAT spol. s r.o. Počas tohto obdobia žalobkyňa zrekonštruovala nehnuteľnosti (do ich rekonštrukcie investovala viac ako 1 milión eur), pričom počas celej doby žila v presvedčení, že je ich jedinou reálnou vlastníčkou a toto presvedčenie má dodnes. Nosným pilierom tohto jej presvedčenia je priebeh konkurzu obchodnej spoločnosti MISTA, s.r.o., resp. dražby, na základe ktorej sa stala vlastníčkou nehnuteľností, pričom žalovaná nikdy nenamietala, že nehnuteľnosti boli zapísané do oddelenej podstaty, nikdy nepodala excindačnú žalobu a ani žalobu o neplatnosť dražby.

16. Ďalej dovolateľka uviedla, že v predmetnom spore súd prvej inštancie rozhodol, že žalobkyňa nie je vlastníčkou nehnuteľností, ktoré riadne nadobudla na dražbe a nepatrí jej ani žalovaná suma titulom bezdôvodného obohatenia, čím vytvoril stav, kedy žalovaná je vlastníčkou nehnuteľností, ktoré sú zhodnotené z finančných prostriedkov žalobkyne. Súdny oboch inštancií vo svojich rozsudkoch uviedli, že žalobkyňa pri kúpe nehnuteľností nebola dobromyseľná, resp. oprávnená držiteľka, a preto jej nepatrí nárok na návrat investícií do cudzej nehnuteľnosti. Vo vzťahu k argumentu odvolacieho súdu, že na príslušnom liste vlastníctva boli zapísané poznámky o prebiehajúcich súdnych konaniach, poukázala na to, že nevedela a ani nemohla vedieť, čo je predmetom súdnych konaní, ktorých sa poznámky týkali, pretože nebola účastníkom konania v týchto veciach. Vychádzala zo skutočnosti, že celé konkurzné konanie prebieha pod kontrolou súdu a správcu konkurznej podstaty a aj samotná dražobná spoločnosť, ktorá vykonala dražbu, mala na to potrebné povolenie. Počas celej doby bola dobromyseľná, pričom rekonštrukciu vykonala na základe potrebných stavebných povolení, ktoré neskôr boli schválené v kolaudačnom konaní a z tohto dôvodu neobstojí argument odvolacieho súdu o existencii nedobromyseľnosti z dôvodu poznámok na príslušnom liste vlastníctva. Vo vzťahu k listu žalovanej, v ktorom ju upozorňovala na to, že nie je vlastníkom nehnuteľností, uviedla, že v žiadnom prípade nie je možné prijať záver odvolacieho súdu, že z dôvodu existencie listu mohla žalobkyňa predpokladať, že nie je vlastníkom nehnuteľností. Žiadny list a ani iná písomnosť adresovaná inej osobe nemôže vyvolávať nedobromyseľnosť vlastníka veci, pretože ak by sa prijal takýto záver, išlo by o bezprecedentný zásah do výkonu vlastníckeho práva. Ak by sa pripustil záver, že zaslaním listu je možné vyvolať nedobromyseľnosť vlastníka, resp. obmedziť jeho vlastnícke právo, nastala by situácia, kedy by nevlastníci mohli (napr. v prípade zlých susedských vzťahov) obyčajným listom obmedzovať výkon vlastníckeho práva reálneho vlastníka. Tiež skutočnosť, že žalobkyňa vstúpila do konania vedeného pod sp. zn. 21C/19/2008, žiadnym spôsobom nemôže spochybniť dobromyseľnosť držby, pričom samotné konanie sa skončilo až v roku 2016, t. j. po tom, ako boli nehnuteľnosti zrekonštruované a neskôr aj prevedené na inú osobu. Do pozornosti dala judikatúru dovolacieho súdu, a to konkrétne rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/145/2019 a sp. zn. 5Cdo/64/2018, s poukazom na ktoré uviedla, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil právnu otázku oprávnenosti držby v čase realizácie rekonštrukcie v rozpore s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, a to s dôrazom na § 130 ods. 1 vetu druhú OZ, z ktorej vyplýva, že pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

17. V bode B.2 dovolania (Neoprávnenosť držby) dovolateľka vyjadrila nesúhlas so záverom odvolacieho súdu, ktorý jej držbu vyhodnotil ako neoprávnenú a z toho dôvodu konštatoval, že nemá nárok na zaplatenie sumy bezdôvodného obohatenia. Podľa jej názoru má nárok na vrátenie investovaných finančných prostriedkov, pretože z ustálenej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že aj neoprávnenému držiteľovi v prípade, ak zhodnotí nehnuteľnosť, patrí nárok na vrátenie finančných nákladov, ktorými nehnuteľnosť zhodnotil, a to titulom bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ. Ustanovenie § 131 OZ žiadnym spôsobom nerieši situáciu, ktorá vznikla v predmetnej veci, a to, že nie je možné oddeliť zhodnotenie veci bez toho, aby nedošlo k zhoršeniu podstaty veci. Keďže § 131 OZ vzniknutú situáciu žiadnym spôsobom nerieši, je potrebné situáciu posudzovať podľa § 451 a nasl. OZ, teda nie je možné sa stotožniť s názorom odvolacieho súdu, že na takýto prípad sa vzťahuje výlučne len § 131 OZ. Dovolateľka poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 1MCdo/16/2011 z 11. decembra 2013, napadnuté ústavnou sťažnosťou, ktorú ÚS SR uznesením sp. zn. III. ÚS 479/2015 zo 16. októbra 2015 odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť. Ďalej poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/1/2012 z 30. apríla 2012, z ktorého vyplýva, že zhodnotenie cudzej nehnuteľnosti opravou či prístavbou alebo zhodnotenie cudzej nehnuteľnosti je tzv. investíciou do cudzieho majetku, ak došlo k tomu na základe

dohody s vlastníkom, záleží na jej obsahu, aký právny vzťah medzi stranami vznikol. Ak ide o prípad zhodnotenia bez akejkoľvek dohody s vlastníkom, ide o bezdôvodné obohatenie, získané bez právneho dôvodu. Ak však bolo investované napr. na základe príslubu vlastníka previesť vlastníctvo k zhodnocovanej veci na investujúceho, môže ísť o bezdôvodné obohatenie získané plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol.

18. K výške bezdôvodného obohatenia dovolateľka poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 50bdo/49/2014 z 30. júla 2015, z ktorého vyplýva, že ak boli vynaložené hodnoty do cudzej nehnuteľnosti, čím došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný žalovaný vydať, potom pohľadávka bezdôvodného obohatenia nie je hodnota vynaložených prostriedkov, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred rekonštrukciou a po nej. Z uznesenia NS SR sp. zn. 8Cdo/5/2020 29. marca 2021 zase vyplýva, že pohľadávka bezdôvodného obohatenia nie je hodnota vynaložených prostriedkov, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred investíciami a po nej, t. j. že vynaložením investícií žalobcom do cudzej nehnuteľnosti vzniká vlastníkovi bezdôvodné obohatenie v rozsahu, v ktorom sa nehnuteľnosť oproti predchádzajúcemu stavu zhodnotila, nie v rozsahu hodnoty vynaložených prostriedkov na jej zhodnotenie, ktoré závery korešponujú s ustálenou rozhodovacou praxou NS SR (viď napr. sp. zn. 2Cdo/21/2007). V rámci eurokonformného výkladu práva dovolateľka poukázala aj na rozhodnutia NS ČR (viď napr. Cpj 37/78 - R1/1979, NS ČR sp. zn. 2CZ 40/1984, R 29/1989).

19. Z vyššie uvedeného podľa názoru dovolateľky vyplýva, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu, pretože nesprávne právne posúdil oprávnenosť, resp. neoprávnenosť jej držby nehnuteľností a následne vec opätovne nesprávne právne posúdil tým, že na prípad neoprávnenej držby aplikoval § 131 OZ a vylúčil aplikáciu § 451 a nasl. OZ. Ustanovenie § 451 ods. 2 OZ žiadnym spôsobom neviaže vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia na oprávnenosť alebo neoprávnenosť držby. Pointou vzniku bezdôvodného obohatenia v tomto prípade je získaný majetkový prospech bez právneho dôvodu. Ak by sa pripustil záver odvolacieho súdu, vznikla by situácia, kedy by žalobkyňa riadne vydražila nehnuteľnosti na dražbe za viac ako 300 000 eur, tie následne zrekonštruovala za viac ako 1 milión eur, avšak v konečnom dôsledku by nemala ani nehnuteľnosti a ani peniaze za rekonštrukciu, pričom žalovaná by si spokojne mohla užívať prakticky nové nehnuteľnosti zadarmo.

20. K dovolaniu žalobkyne sa žalovaná písomne nevyjadрила.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či je dovolanie žalobkyne prípustné.

22. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

23. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Pre posúdenie, či je dovolanie prípustné z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci je rozhodujúce vymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolateľ povinný uviesť právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré považuje za nesprávne a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Keďže prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP zakladá len nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke rozhodujúcej (kľúčovej) pre jeho rozhodnutie, dovolateľ by mal

konkretizovať právnu otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 CSP, pričom musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú) a zároveň o otázku, ktorú odvolací súd reálne riešil, a na ktorej riešení založil napadnuté rozhodnutie (jej riešenie bolo pre dané rozhodnutie kľúčové).

24. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala jednak nesprávne právne posúdenie (ne)dobromyseľnosti, resp. (ne)oprávnenosti držby predmetných nehnuteľností (ďalej aj „prvá právna otázka“) a jednak to, že na daný prípad nebola aplikovaná právna úprava bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ (ďalej aj „druhá právna otázka“). Podľa jej názoru spočíva dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu na nesprávnom právnom posúdení veci, pri ktorom sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, a to s poukazom na rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolateľka uviedla v dovolaní.

Prvá právna otázka

25. Do pojmu ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 CSP) patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia NS SR, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia NS SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018). Naopak, rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, vydané po 1. januári 1993, nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu na účely aplikácie § 421 ods. 1 CSP.

26. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho sa ustálila v názore, že posúdenie dobromyseľnosti držiteľa veci nie je otázkou skutkovou, ale otázkou právnou. Posudzuje sa však podľa skutkových okolností konkrétneho prípadu. Za ustálený možno tiež považovať názor, že dobromyseľnosť držiteľa v zmysle § 130 OZ treba hodnotiť vždy objektívne a nestačí len jeho subjektívne presvedčenie, že mu vec patrí. Rozhodujúce je, či držiteľ pri obvyklej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu rozumne požadovať od každého subjektu, mal, resp. mohol mať alebo nemal, resp. nemohol mať pochybnosť o tom, že mu vec patrí (V 5/1989 - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky z 27. augusta 1987, publikovaný vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu č. 5/1989 pod poradovým číslom 5).

27. Dobromyseľnosť je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Ide o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania však môžu byť okolnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok, teda okolnosti, za ktorých možno vyvodiť presvedčenie nadobúdateľa, že mu vec patrí (V 5/1989).

28. Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným; pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 OZ). Ten, kto nadobudnutie dobrej viery popiera, musí právnu domnienku vyvrátiť, t. j. preukázať zlú vieru nadobúdateľa.

29. Dovolateľka za rozhodnutia predstavujúce ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť pri riešení prvej právnej otázky, označila uznesenie sp. zn. 4Cdo/145/2019 z 29. januára 2020 a rozsudok sp. zn. 5Cdo/64/2018 z 25. februára 2021. Dovolateľkou označené rozhodnutia odvolacieho súdu boli vydané v sporoch, v ktorých tá istá žalobkyňa (Slovenská republika, zastúpená Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou so sídlom Michalovciach) žalovala dve rôzne fyzické osoby o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa bola v oboch sporoch neúspešná, keď odvolacie súdy potvrdili rozsudky súdov

prvej inštancie o zamietnutí jej žalôb. V podaných dovolaniach žalobkyňa namietala o. i. nesprávne právne posúdenie charakteru držby sporných nehnuteľností žalovaným ako dobromyseľnej, resp. oprávnenej.

30. V spore, ktorý sa na dovolacom súde viedol pod sp. zn. 4Cdo/145/2019, sa vyššie označená žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným (MVDr. Q. K.) za obdobie od 1. októbra 2008 do 30. septembra 2012, ktoré jej malo vzniknúť tým, že žalovaný, ktorý bol v tom čase zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník sporných nehnuteľností, tieto nehnuteľnosti užíval, hoci k nim v skutočnosti nikdy nenadobudol vlastnícke právo, pričom výšku bezdôvodného obohatenia odvodzovala od výšky tzv. obvyklého nájomného. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa ako predávajúca uzavrela dňa 2. novembra 2005 s Ing. M. A. ako kupujúcim kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k viacerým nehnuteľnostiam, ktoré následne Ing. M. A. ako predávajúci na základe kúpnej zmluvy z 21. decembra 2005 previedol na žalovaného MVDr. Q. K. Žalobkyňa po tom, ako zistila, že na uzavretie kúpnej zmluvy z 2. novembra 2005 nebol daný súhlas Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo“), ktorý predstavoval podmienku platnosti zmlúv o prevode nehnuteľných vecí štátu podľa § 11 ods. 5 zákona č. 278/1993 Z. z., a potom, ako jej ministerstvo oznámilo, že dodatočný súhlas ku kúpnej zmluve nevydá a považuje ju za neplatnú, podala žalobu, ktorou sa domáhala určenia jej výlučného vlastníckeho práva k prevádzaným nehnuteľnostiam. Okresný súd Michalovce rozsudkom č. k. 20C/80/2009-120 z 28. januára 2020 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/127/2010 zo 14. decembra 2011 (právoplatným dňa 7. februára 2012) určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou sporných nehnuteľností, keď dospel k záveru, že pre absenciu predchádzajúceho súhlasu ministerstva s kúpnu zmluvou z 2. novembra 2005 a pre jej ďalšie nedostatky (absencia uvedenia účelu prevodu nehnuteľností a nesprávne uvedený dátum jej účinnosti) je táto zmluva absolútne neplatným právnym úkonom, ktorý nemohol vyvolať zamýšľané právne následky, v dôsledku čoho ani kupujúci Ing. M. A. nemohol v zmysle zásady *nemo plus iuris* ďalej tieto nehnuteľnosti platne previesť na žalovaného MVDr. Q. K. Súdny oboch inštancií dospeli k záveru, že žalovanému až do momentu právoplatného určenia výlučného vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v prospech žalobkyne svedčil status ich oprávneného držiteľa, ktorý bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu tieto nehnuteľnosti skutočne patria. Podľa § 130 OZ má oprávnený držiteľ po dobu svojej oprávnenej držby rovnaké práva a rovnakú právnu ochranu ako vlastník, preto na strane žalovaného ako oprávneného držiteľa nehnuteľností nemohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia žiadnym z dôvodov vymenovaných v § 451 OZ.

31. Dovolací súd, posudzujúc prípustnosť dovolania žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dospel k záveru, že výsledok sporu závisel od posúdenia otázky, či žalovaný bol držiteľom predmetných nehnuteľností dobromyseľným alebo nie (a to vrátane posúdenia časového aspektu, dokedy žalovaný bol dobromyseľným držiteľom a odkedy už nebol dobromyseľným) a v tom dôsledku či bola jeho držba oprávnená alebo neoprávnená, resp. odkedy (a či vôbec) bola jeho držba neoprávnená. Dovolací súd zdôraznil, že posúdenie otázky dobromyseľnosti držiteľa veci nie je otázkou skutkovou, ale otázkou právnou. Z okolností zistených vykonaným dokazovaním, za ktorých sa žalovaný chopil držby predmetných nehnuteľností a užíval ich, aj podľa názoru dovolacieho súdu vyplývalo, že žalovaný bol dobromyseľný v tom, že mu tieto skutočne patria. V podrobnostiach poukázal na to, že kúpna zmluva z 21. decembra 2005 (spísaná vo forme notárskej zápisnice), na základe ktorej mal žalovaný uvedené nehnuteľnosti nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva, nemala žiadne formálne vady, obsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti a na jej základe príslušný orgán správy katastra v riadnom správnom (katastrálnom) konaní povolil vklad do katastra nehnuteľností a ako výlučného vlastníka uvedených nehnuteľností zapísal žalovaného. Aj z ďalšieho správania žalovaného podľa názoru dovolacieho súdu vyplývalo, že bol pozitívne presvedčený (v dobrej viere), že mu nehnuteľnosti v skutočnosti patria, keď za ne riadne zaplatil trhovú cenu, zrekonštruoval ich, investoval do nich svoje finančné prostriedky, staral sa o ne ako riadny hospodár a využíval ich na svoju podnikateľskú činnosť a výkon svojho povolania. Ak žalovaný, ako aj Ing. M. A. bol oboznámený so zámerom žalobkyne predať prebytočný majetok štátu, tak nemal dôvod pochybovať o slobodnej a vážnej vôli žalobkyne tieto nehnuteľnosti predať, pričom žiadne okolnosti nenasvedčovali tomu, že by ich prevod bol uskutočnený podvodom či iným nekalým konaním, alebo že ním mal byť zastretý iný právny úkon, alebo že prejav vôle zmluvných strán nezodpovedal skutočnej vôli vec predať a kúpiť. Podľa názoru dovolacieho súdu v

danom prípade štát (žalobkyňa) zanedbal uvedené povinnosti, keď si od svojho orgánu (ministerstva) nevyžiadal súhlas s realizovaným prevodom a zanedbal náležitú starostlivosť v tom, či písomné vyhotovenie zmluvy o prevode nehnuteľných vecí štátu (navyše spisanej notárom) má všetky osobitné zákonom vyžadované náležitosti, a napokon samotný štát opätovne pochybil, keď jeho orgán (príslušná správa katastra) v katastrálnom konaní tieto materiálne-formálne nedostatky zmluvy nezistil, ale práve naopak, kúpnu zmluvu vyhodnotil ako bezchybnú a na jej základe nadobúdateľovi povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný bol dobromyseľný v tom, že mu predmetné nehnuteľnosti skutočne patria a v dôsledku tejto dobromyseľnosti jeho držba bola od momentu jej vzniku oprávnená (§ 130 OZ). Žalovanému ako oprávnenému držiteľovi patrili rovnaké práva a rovnaká právna ochrana ako vlastníkovi veci, čo v nadväznosti na meritum sporu znamená, že počas doby oprávnenej držby užívania týchto nehnuteľností vo vzťahu k žalobkyňi ako vlastníčke mu nevznikli žiadne povinnosti (s výnimkou povinnosti vec jej vydať) a žalobkyňa proti nemu ako oprávnenému držiteľovi nemá žiadny nárok na náhradu (kompenzáciu) za to, že tieto nehnuteľnosti v dôsledku jeho držby nemohla sama užívať.

32. Vo vzťahu k časovému aspektu posúdenia držby žalovaného ako (ne)oprávnenej dovolací súd uviedol (viď ods. 21 odôvodnenia), že dobromyseľnosť držby zaniká, a teda zmena držby z oprávnenej na neoprávnenú nastáva momentom, kedy sa držiteľ oboznámil so skutočnosťou, ktorá objektívne musela v ňom vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec alebo právo patrí. Vo vzťahu k súdnemu konaniu dochádza k strate dobromyseľnosti nepochybne najneskôr nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktoré určuje, že držiteľ má povinnosť vydať vec vlastníkovi, alebo že vlastníkom veci je iný subjekt ako držiteľ (čo v predmetnom spore nastalo dňa 7. februára 2012, t. j. dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, vydaným v neprospech žalovaného). Pre súdne konanie sú však rozhodujúce skutočnosti spojené s vykonávaným dokazovaním, ktoré podľa povahy veci môžu byť spôsobilé aj skôr ako nadobudnutím právoplatnosti meritórného rozhodnutia, vyvolať u držiteľa objektívne pochybnosti o oprávnenosti jeho držby. Vtedy dobromyseľnosť držby zaniká momentom, kedy sa držiteľ o takýchto skutočnostiach dozvedel, čo (podľa povahy konkrétnej veci) môže nastať už aj samotným doručením žaloby vlastníka držiteľovi. Pre vyriešenie otázky, dokedy bola držba žalovaného oprávnená, bolo podľa názoru dovolacieho súdu potrebné posúdiť, kedy (a či vôbec pred dňom právoplatnosti spomenutého súdneho rozhodnutia) nastal ten okamih, ktorý u žalovaného vyvolal, resp. mohol vyvolať pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu rozumne požadovať od každého subjektu, pochybnosť o tom, že mu uvedené nehnuteľnosti patria. Podľa názoru dovolacieho súdu ďalšie trvanie oprávnenej držby predmetných nehnuteľností žalovaným aj po doručení mu žaloby o určenie vlastníckeho práva v prospech žalobkyne sa odvíja od možnosti vyriešenia kolízie práv a právom chránených záujmov vo vlastníckych vzťahoch medzi skorším vlastníkom a ďalším nadobúdateľom veci. Dovolací súd v tejto súvislosti poukázal na nejednotnosť rozhodovacej praxe všeobecných súdov, z ktorých jedna línia uprednostňuje zásadu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka, vyjadrenú princípom *nemo plus iuris ad alium tranfere potest quam ipse habet* (nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám) a druhá zásadu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa, vyjadrenú princípom dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte. Uvedený konflikt v rozhodovacej činnosti súdov pramení z nejednoty v právnom názore, či je v zmysle Občianskeho zákonníka možné na základe zmluvy nadobudnúť vlastnícke právo zapísané v katastri nehnuteľností od nevlastníka. Dovolací súd zároveň zdôraznil, že jeho úlohou v tomto konaní nebolo uvedenú kolíziu práv a právom chránených záujmov medzi skorším vlastníkom a ďalším nadobúdateľom veci vyriešiť, zaujať k nej jednoznačné stanovisko, či s konečnou platnosťou sa prikloniť k jednej z alternatív jej riešenia. Úlohou dovolacieho súdu nie je ani spochybňovať, kritizovať či vyvracať závery rozhodnutí súdov, ktoré boli prijaté v samostatnom konaní o určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, a to s ohľadom na zásadu *res iudicata pro veritate accipitur* (vec právoplatne rozhodnutá sa prijíma za pravdivú), ale je jeho povinnosťou na ne prihliadnúť. Faktom však zostáva, že obidve alternatívy riešenia kolízie práv skoršieho vlastníka a ďalšieho nadobúdateľa sú zastúpené v rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít, a tak žalovaný, kým sa viedol spor o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, dôvodne mohol predpokladať (počítat s možnosťou), že súdy uvedenú kolíziu práv vyriešia v jeho prospech a poskytnú mu ako nadobúdateľovi v dobrej viere ochranu jeho vlastníckeho práva. Súdy napokon túto kolíziu vyriešili v prospech

žalobkyne ako skoršej vlastníčky, avšak spomenutý oprávnený predpoklad žalovaného s možnosťou aj takéhoto vyriešenia sporu o určenie vlastníckeho práva treba zohľadniť pri posudzovaní otázky dobromyseľnosti žalovaného, či jeho držba predmetných nehnuteľností bola (resp. mohla byť) počas súdneho konania po tom, ako mu bola doručená žaloba, naďalej oprávnená alebo nie, pretože ak Občiansky zákonník pripúšťa nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti evidovaného v katastri nehnuteľností od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa v tento zápis do katastra, samotné oznámenie skutočností nasvedčujúcich neplatnosti (prvej) kúpnej zmluvy z 2. novembra 2005, ktoré objektívne mohli vyvolať pochybnosti o platnom prevode vlastníckeho práva v prospech Ing. M. A., ešte nemusia byť spôsobilé spochybniť dobromyseľnosť držby ďalšieho nadobúdateľa (žalovaného) konajúceho v dobrej viere a v dôvere v akty štátu (zápis do katastra nehnuteľností).

33. So zreteľom na individuálne okolnosti rozhodovanej veci bol dovolací súd toho názoru, že žalovaný aj po doručení žaloby o určenie vlastníckeho práva zostal naďalej dobromyseľným v tom, že predmetné nehnuteľnosti mu skutočne patria, a to až do 7. februára 2012, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie súdu o určení, že ich vlastníkom je žalobkyňa. V odseku 26 odôvodnenia uznesenia potom (s poukazom na individuálne okolnosti rozhodovanej veci) dovolací súd uzavrel, že s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti sa nejaví ako spravodlivé, aby za okolností, za akých malo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam až na žalovaného, žalovaný za užívanie týchto nehnuteľností počas dobromyseľnej držby žalobkyňi čokoľvek uhrádzal. Ani podľa názoru dovolacieho súdu teda žalobkyňi nevznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (viď ods. 28 odôvodnenia).

34. Na závery uznesenia sp. zn. 4Cdo/145/2019 z 29. januára 2020 poukázal aj dovolací senát vo veci sp. zn. 5Cdo/64/2018 konštatujúc, že citované rozhodnutie je plne použiteľné aj na daný prípad, pretože rieši vec skutkovo a právne rovnakú, pričom rozdiel spočíva iba v inom žalovanom, keďže sporné nehnuteľnosti užívali viaceré subjekty. Vo veci vedenej na dovolacom súde pod sp. zn. 5Cdo/64/2018 sa rovnaká žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia voči inému žalovanému (Z. O.) vo výške zodpovedajúcej výške jej ušlého zisku z nerealizovaného prenájmu za obdobie od 1. októbra 2008 do 30. septembra 2012, počas ktorého nehnuteľnosti užíval žalovaný. V odseku 27 odôvodnenia rozsudku z 25. februára 2021 dovolací súd konštatoval, že žalovaný bol dobromyseľný aj po doručení žaloby o určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti, nakoľko mohol dôvodne počítať s možnosťou, že súdy vyriešia kolíziu práva medzi pôvodným vlastníkom a ním ako nadobúdateľom vlastníckeho práva na základe dobrej viery v jeho prospech a poskytnú mu ochranu jeho vlastníckeho práva. Hoci spor o vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti bol rozhodnutý v neprospech žalovaného, nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istý svojim vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (R 14/2009), a to až do momentu, kedy súd zistil, že z obidvoch týchto právom chránených a vzájomne kolidujúcich hodnôt nemožno zachovať maximum, ale je nutné uprednostniť jednu z nich a právoplatne o tom rozhodol.

35. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v posudzovanom spore odvolací súd nijako neodklonil od záverov rozhodnutí NS SR, vydaných v konaniach sp. zn. 4Cdo/145/2019 a sp. zn. 5Cdo/64/2018, relevantnú časť odôvodnení ktorých (na porovnanie) uviedol dovolací súd v odsekoch 31 až 34 tohto uznesenia. Je zrejmé, že dovolateľkou označené rozhodnutia boli vydané v skutkovo a právne odlišných sporoch, keď predovšetkým nešlo o nadobudnutie vlastníckeho práva na dražbe v rámci konkurzu a nadobúdateľom nebola právnická osoba zaoberajúca sa skupovaním a zhodnocovaním nehnuteľností. Zároveň ani zo správania skutočného vlastníka (žalovanej) nemožno dospieť k záveru, že by sa mohlo jednať o tzv. nedbalého vlastníka, keďže žalovaná sa aktívne domáhala svojho vlastníckeho práva na súde. Súdy oboch inštancií (ako aj pred nimi súdy v konaniach vedených pod sp. zn. 21C/19/2008 a sp. zn. 17Cb/131/2014) dospeli k záveru, že spoločnosť AVEC BUILDING, s.r.o. nebola dobromyseľná už v čase konania dražby. Nie je preto aplikovateľný záver (z dovolateľkou označených dovolacích rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/145/2019 a sp. zn. 5Cdo/66/2018), podľa ktorého by žalobkyňa mohla byť dobromyseľná aj po doručení žaloby o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, nakoľko mohla dôvodne počítať s možnosťou, že súdy vyriešia kolíziu práva medzi pôvodným vlastníkom a ňou ako v poradí ďalším nadobúdateľom vlastníckeho práva v jej prospech a poskytnú ochranu jej vlastníckeho práva. K vyššie citovaným záverom uznesenia NS SR sp. zn. 4Cdo/145/2019 z 29. januára 2020 (v odseku 32 odôvodnenia tohto uznesenia) dovolací súd (pre úplnosť) poukazuje na neskorší

judikatórny vývoj v otázke, či možno nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka (len) na základe dobrej viery nadobúdateľa, ku ktorému došlo prijatím uznesenia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. 1ObdoV/2/2020 z 27. apríla 2021. Predmetné uznesenie bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2021 pod poradovým č. 56, pričom jeho tretia právna veta znie nasledovne: Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje.

36. V posudzovanom prípade podľa záverov súdov oboch inštancií bola žalobkyňa nedobromyseľnou a tým aj neoprávnenou držiteľkou predmetných nehnuteľností už predtým, ako Okresný súd Martin v konaní sp. zn. 21C/19/2008 (o vydanie nehnuteľností) pripustil, aby vstúpila do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej. Okolnosti posudzovanej veci sú špecifické v tom, že otázka (ne)dobromyseľnosti žalobkyne pri nadobúdaní nehnuteľností bola už skôr riešená (a aj vyriešená) ako prejudiciálna otázka v dvoch iných sporoch vedených v prvej inštancii na Okresnom súde Martin a v odvolacej inštancii na Krajskom súde v Žiline, na čo poukázali aj súdy oboch inštancií v odôvodneniach svojich rozsudkov. Táto otázka pritom nemá význam len pri posúdení, či žalobkyňa mohla podľa § 93 ods. 3 ZKR nadobudnúť na dražbe v rámci konkurzu vlastnícke právo od nevlastníka, ale aj pri následnom posúdení jej držby ako (ne)oprávnenej. Pokiaľ odvolací súd v odseku 45 odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal aj na list žalovanej z 10. apríla 2013 adresovaný žalobkyňi, v ktorom ju vyzývala na okamžité ukončenie stavebných úprav na budove, podľa názoru dovolacieho súdu tým chcel zdôrazniť to, že aj v čase, keď prebiehala rekonštrukcia sporných nehnuteľností, žalobkyňa disponovala takými informáciami, ktoré v nej objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, či jej ňou rekonštruovaná stavba patrí (keďže len oprávnená držba sa môže zmeniť na neoprávnenú, ale opačne to neplatí - poznámka dovolacieho súdu). Z konkrétnych okolností zistených vykonaným dokazovaním v prejednávanej veci, za ktorých sa žalobkyňa chopila držby predmetných nehnuteľností a pristúpila k ich rekonštrukcii aj napriek výzvam žalovanej, aby tak nerobila a prebiehajúcim súdnym konaniam, o ktorých preukázateľne vedela, či sa ich dokonca (v prípade sporu o vydanie nehnuteľností) aktívne zúčastnila, aj podľa názoru dovolacieho súdu vyplýva, že žalobkyňa mala postavenie neoprávneného držiteľa (§ 131 OZ). Teda, v danom prípade súdy dospeli z konkrétnych okolností posudzovaného prípadu k jednoznačnému záveru, že žalobkyňa pri nadobúdaní nehnuteľností na dražbe dobromyseľná nebola a v čase ich následnej rekonštrukcie bola neoprávneným držiteľom predmetných nehnuteľností. Naproti tomu v dovolateľkou označených veciach sp. zn. 4Cdo/145/2019 a sp. zn. 5Cdo/64/2018 súdy po posúdení skutkových okolností tej-ktorej veci dospeli k opačnému záveru, podľa ktorého žalovaný (nadobúdateľ) bol pri nadobúdaní nehnuteľností dobromyseľný a v dobe, počas ktorej ich užíval, bol oprávneným držiteľom týchto nehnuteľností. Závery rozhodnutí dovolacieho súdu, na ktoré poukázala dovolateľka, tak vzhľadom na celkom odlišné skutkové okolnosti nie sú použiteľné na posudzovaný prípad (k uvedenému pozri III. ÚS 207/2022) a odvolací súd sa pri riešení prvej právnej otázky neodklonil od dovolateľkou označenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

37. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

Druhá právna otázka

38. Druhou právnou otázkou, ktorú možno vyabstrahovať z obsahu dovolania je otázka, či žalobkyňa, za predpokladu, že bola neoprávnenou držiteľkou predmetných nehnuteľností, má nárok na vrátenie investovaných finančných prostriedkov titulom bezdôvodného obohatenia.

39. Dovolateľka poukázala na to, že aj pri riešení tejto právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú podľa nej reprezentujú rozhodnutia sp. zn. 1MCdo/16/2011, sp. zn. 5Obdo/1/2012, sp. zn. 5Obdo/49/2014 a sp. zn. 8Cdo/5/2020. V rámci eurokonformného výkladu dovolateľka poukázala aj na uznesenie NS ČR sp. zn. 25 Cdo 355/2001 z 29. januára 2003 a uznesenie NS ČR Cpj 37/78, R1/1979.

40. Odvolací súd sa predmetnou právnou otázkou v napadnutom rozsudku skutočne zaoberal, pričom išlo aj o otázku podstatnú (kľúčovú) pre jeho rozhodnutie. V odseku 48 odôvodnenia rozsudku odvolací súd poukázal na to, že nároky neoprávneného držiteľa rieši výlučne ustanovenie § 131 OZ, pričom ich rieši komplexne, preto nie je daný dôvod na aplikáciu právneho inštitútu bezdôvodného obohatenia. Zdôraznil,

že citované ustanovenie neoprávnenému držiteľovi explicitne nepriznáva právo na peňažnú kompenzáciu toho, o čo sa vlastník veci obohatil na základe jej zhodnotenia dosiahnutého nákladom neoprávneného držiteľa za dobu neoprávnenej držby. Podľa názoru odvolacieho súdu nároky neoprávneného držiteľa rieši výlučne a komplexne ustanovenie § 131 OZ, z čoho súčasne vyplýva, že ustanovenia o bezdôvodnom obohatení nemožno aplikovať.

41. Naproti tomu žiadne z dovolateľkou označených rozhodnutí uvedenú právnu otázku neriešilo. Vo veci sp. zn. 1MCdo/16/2011 išlo o prípad, kedy žalobcovia vedeli, že nerekonštruujú vlastný byt, pričom sa mylne domnievali, že byt patrí žalovanému 1/ (Mestu Košice), s ktorým mali uzavretú zmluvu o budúcej zmluve. V skutočnosti však vlastními bytu boli žalovaní 2/ až 7/. Takýchto žalobcov nemožno považovať za držiteľov spornej nehnuteľnosti, pretože podľa § 129 OZ je držiteľom veci ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou. Uznesenia sp. zn. 5Obdo/1/2012 z 30. apríla 2012 a sp. zn. 5Obdo/46/2014 z 30. júla 2015 boli vydané v rámci toho istého sporu, pričom im predchádzalo ešte uznesenie sp. zn. 6Obdo/18/2006 z 12. júla 2007. V tomto prípade bol oprávnený z bezdôvodného obohatenia nájomca, teda opäť nie držiteľ veci v zmysle § 129 OZ. Pokiaľ ide o uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/5/2020 z 29. marca 2021, z jeho odôvodnenia vyplýva, že dovolací súd sa vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vôbec nezaoberal.

42. Pokiaľ dovolateľka poukázala tiež na judikát Cpj 37/78 dovolací súd poznamenáva, že v skutočnosti sa nejedná o uznesenie NS ČR, ale o úryvok zo Správy o zhodnotení úrovne rozhodovania súdov SSR vo veciach zodpovednosti za neoprávnený majetkový prospech podľa § 451 nasl. OZ, prejednávanej a schválenej občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SSR, Cpj 37/78 z 21. decembra 1978, ktorý bol pod názvom K niektorým ďalším otázkam prejednávania žalôb o vydanie neoprávneného majetkového prospechu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb.) publikovaný pod č. 1 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR, ročník 1979. Dovolateľkou citované vety (O plnenie bez právneho dôvodu sa jedná vtedy, ak právny dôvod k plneniu od začiatku vôbec neexistoval, teda aj v prípade, že nájomca investoval do cudzej stavby vo vlastníctve prenajímateľa bez súhlasu prenajímateľa, pričom takouto investíciou došlo k zhodnoteniu nehnuteľnosti. Vynaloženie nákladov na cudziu vec, napr. vo forme investície do cudzej nehnuteľnosti, sa považuje za neoprávnený majetkový prospech nie to, čo bolo vynaložené, ale to, o čo sa cudzia vec zhodnotila.) sa však v predmetnej správe nenachádzajú. V správe Cpj 37/78 sa uvádza iná veta: V prípadoch neoprávneného majetkového prospechu je aj vynaloženie nákladov na cudziu vec, najmä investícií do cudzej nehnuteľnosti. V týchto prípadoch súdy správne považujú za neoprávnený majetkový prospech nie to, čo bolo vynaložené, ale to, o čo sa cudzia vec zhodnotila.

43. Dovolací súd poukazuje na to, že správa Cpj 37/78 obsahuje aj inú vetu, ktorá názor dovolateľky nepotvrďuje a naopak potvrďuje správnosť záverov odvolacieho súdu: Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o neoprávnenom majetkovom prospechu nemožno posudzovať aj prípady, ktoré sú upravené priamo v iných osobitných ustanoveniach Občianskeho zákonníka. Obdobne v rozsudku sp. zn. MCdo 2/01 z 26. apríla 2001 dovolací súd (o. i.) uzavrel, že nárok z neplatnej zmluvy (napr. vrátenie kúpnej ceny a pod.) je samostatným nárokom a evidentne odlišným od nároku na náhradu nákladov podľa § 130 ods. 3 OZ, čo však súdy vôbec nerozlišili.

44. Podľa názoru odvolacieho súdu sa odvolací súd ani pri riešení druhej právnej otázky - či neoprávnenému držiteľovi v prípade zhodnotenia cudzej nehnuteľnosti patrí nárok na vrátenie investovaných finančných prostriedkov titulom bezdôvodného obohatenia - neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pretože ak nárok oprávneného držiteľa voči vlastníkovi veci podľa § 130 ods. 3 OZ (na náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil na vec po dobu oprávnenej držby, v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia) nemá charakter nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (ako konštatoval NS SR rozsudku sp. zn. MCdo 2/2001), je len logické, že ho nemôže mať ani žiadny z nárokov neoprávneného držiteľa voči vlastníkovi veci podľa § 131 OZ. Aj v správe Cpj 37/78 sa uvádza, že podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení nemožno posudzovať prípady, ktoré sú upravené priamo v iných osobitných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, medzi ktoré nepochybne patrí aj úprava § 131 OZ. Právna úprava bezdôvodného obohatenia má teda subsidiárnu povahu, čo znamená, že ak existuje osobitná právna úprava (lex specialis), tu konkrétne v podobe úpravy nárokov neoprávneného držiteľa voči vlastníkovi veci, aplikácia ustanovení týkajúcich sa bezdôvodného obohatenia (§ 458, § 459 OZ) je vylúčená.

45. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že odvolací súd sa ani pri riešení druhej

právnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú reprezentujú dovolateľkou označené rozhodnutia NS SR, a preto nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP ani vo vzťahu k druhej dovolateľkou vymedzenej právnej otázke.

46. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol ako procesne neprípustné, keďže smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné [§ 447 písm. c) CSP].

47. Úspešnou stranou v dovolacom konaní bola žalovaná, ktorej proti žalobkyni vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Vzhľadom na to, že žalovanej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (čo vyplýva z obsahu spisu), dovolací súd rozhodol tak, že jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

48. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie prípustný opravný prostriedok.